

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Bakalá ská práce

2012

Radka Novotná

Univerzita v českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

VÝUKA CIZÍCH JAZYKŮ S VYUŽITÍM DRAMATICKÉ VÝCHOVY

Autor práce: Radka Novotná

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Pokorný

Studijní program a obor: Vychovatelství, pedagogika volného času

Ročník: III. ročník

Forma studia: prezenční

české Budějovice, 2012

PDF Complete

*Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Prohlášení:

Prohláuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohláuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky kolitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis:

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Pod kování:

D kuji svému vedoucímu Mgr. Ji ímu Pokornému za metodické vedení, odbornou pomoc, poskytnuté rady a cenné p ipomínky p i vypracování této bakalá ské práce.

ÚVOD	6
1. CIZÍ JAZYK	8
1.1 CIZÍ JAZYK V RÁMCOVÉM VZD LÁVACÍM PROGRAMU (DÁLE JEN RVP).....	9
1.2 DIDAKTIKA CIZÍCH JAZYK	10
1.3 METODY VÝUKY CIZÍCH JAZYK	11
1.3.1 Drillové metody (audiolingvální metody).....	13
1.3.2 Gramaticko ó p ekladová metoda.....	13
1.3.3 Komunikativní metoda	14
1.3.4 Lexikální metoda	14
1.3.5 Metody zalofené na etb a poslechu.....	15
1.3.6 Metoda zalofená na dialogu.....	15
1.3.7 Metoda prezentace, procvi ování, produkce.....	16
1.3.8 Sugestopedická metoda.....	16
1.3.9 Pln ní úkol (task ó based learning).....	17
1.3.10 Úplná fyzická odpov (Total Physical Response).....	17
1.4 VÝCHOVN VZD LÁVACÍ CÍLE VE VÝUCE CIZÍCH JAZYK	18
1.4.1 Pofadavky	18
1.4.2 Rozd lení cíl ve výuce cizích jazyk	19
2. DRAMATICKÁ VÝCHOVA	21
2.1 DEFINICE DRAMATICKÉ VÝCHOVY.....	22
2.2 DRAMATICKÁ VÝCHOVA V RÁMCOVÉM VZD LÁVACÍM PROGRAMU	24
2.3 CÍLE A HODNOTY DRAMATICKÉ VÝCHOVY	26
2.4 METODY V DRAMATICKÉ VÝCHOV	28
2.4.1 Termín metoda	28
2.4.2 Hra v roli.....	29
3. DRAMATICKÁ VÝCHOVA VE VÝUCE CIZÍHO JAZYKA	30
3.1 INTEGRACE P EDM T VE VZD LÁVÁNÍ	32
3.2 METODA ACT AND SPEAK	33
3.3 ZÁKLADNÍ TPKOLA MARJÁNKA.....	35

	35
	36
3.4 INSPIRACE Z NORSKÝCH TĚKOL.....	37
3.4.1 Cirkus.....	37
3.4.2 Rádio drama	38
3.4.3 Estetika m sta.....	39
ZÁV R	41
SEZNAM POUĚITÉ LITERATURA.....	43
ABSTRAKT	46
ABSTRACT	47

Znalost cizího jazyka hraje v dnešní době čím dál tím větší roli. Při ucházení se o práci je to jeden z nejčastějších požadavků a ovládnutí alespoň jedné cizí řeči se dnes pokládá téměř za samozřejmost. A nejen důvody pracovní nás vedou k rozšiřování znalostí a dovedností v této oblasti. Díky globalizaci, internetové komunikaci a téměř neomezené možnosti cestovat máme potěbu se dorozumět i s lidmi z druhého konce světa. Tyto možnosti nás přímě vybízí k tomu, abychom nezůstali v úžibě okolnímu světu lhostejní a díky cizí řeči pochopili odlišné kultury, zvyky, hodnoty. To nás také vede k uvědomění o rozdílnosti národů, odstranění bariér mezi nimi, vzájemnému porozumění, k větší toleranci a solidaritě.

V souvislosti s potřebou učit cizí jazyky, se v posledních letech ohromně rozšířily jazykové školy. Jak státní, tak soukromé. Neustále se z různých reklamních pouta dozvídáme, jak se co nejrychleji a nejefektivněji naučit cizí jazyk. Různé instituce nabízí také různé metody výuky, ale cíl mají všdy stejný, a to naučit cizí řeči. Každému vyhovuje jiná metoda, neexistuje žádná univerzální, která by byla vhodná pro všechny. Proto by měl lektor dobře volit a kombinovat metody pro danou skupinu. A právě zkušenosti se zpěsoby výuky mě přivedly k tématu této bakalářské práce o výuka cizích jazyků s využitím dramatické výchovy. Ze základní i střední školy jsem si odnesla velmi dobrou gramatickou přípravu, ale bohužel, mluvit cizím jazykem pro mě bylo téměř nemožné. A to je problém velkého množství studentů. Ve třetím ročníku na vysoké škole jsem se tedy rozhodla tuto situaci změnit a přihlásila jsem se na studijní pobyt Erasmus. Při studijním pobytu na norské univerzitě jsem měla možnost navštívit velké množství místních škol. A právě to mě inspirovalo k výběru mého tématu. Souvislost s oborem, který studuji o Pedagogika volného času o je zřejmá. Nezáleží na tom, jestli učíme cizí jazyk ve škole nebo ve volném čase. Cílem je stát se dobrým lektorem a co nejvíce se přiblížit vytyčeným cílům. A právě znalost výukových metod a kreativní přístup k práci jsou pro vyučujícího klíčovými.

Dramatická výchova nemusí být pouze samostatným předmětem, ale také vhodnou výukovou metodou, nejen pro výuku cizího jazyka. Dramatické prvky můžeme využít ve výuce českého jazyka a literatury, dějepisu, zeměpisu a v dalších předmětech. Můžeme

...ru výukových oblastí. Dramatické innosti nám dávají
y mezi r znými jevy, lidmi, v cmi, samostatn myslet
a u it se zku-eností. To, co sami zařijeme, si jist zapamatujeme lépe, neř to, co jen
teme nebo sly-íme. řáci si utvá ejí vlastní pohled na sv t, jsou vedeni
ke komunikaci a spolupráci. Zárove je pro řáky tato metoda mnohem zábavn j-í neř
jen pouhé drilování a reprodukce u iva. Dramatická výchova ve výuce je vhodná jak
pro d ti, tak pro dosp lé. M ře se p izp sobit osobnosti lov ka, individuálním
rozdíl m.

V této bakalá ské práci tená e nejd íve seznamuji s tématem cizí jazyk. Poté s tím,
co je to vlastn dramatická výchova a ve t etí kapitole pojím tato dv témata dohromady
a na n kolika p íkladech znázor uji, jak je prakticky mofné vyuffit dramatické prvky ve
výuce cizích jazyk . Získané informace jsou řerpány z eské
a anglické literatury.

Cílem mé práce je charakterizovat cizí jazyk a seznámit tená e s r znými
metodami ve výuce cizích jazyk , dále charakterizovat dramatickou výchovu, a to jako
p edm t i výukovou metodu. Hlavním cílem je ov-em popsat vyuffití dramatických
prvk a hry ve výuce cizího jazyka a to konkrétn ji na metod Act and Speak, podle
které jsou také popsány dv konkrétní hodiny na Základní -kole Marjánka. Jsem si jista,
ře je to metoda velmi inspirující pro u itele a lektory cizího jazyka.

V dnešní době už snad ani nemůže být pochyb o důležitosti výuky cizího jazyka. V tuzemsku se jedná o anglický, díky naší geografické poloze často také německý jazyk. Nebývá ovšem ani výjimkou možnost vzdělávání se v dalších cizích jazycích jako jsou španělština, francouzština, ruština, italština a další. Téma výuky cizích jazyků je aktuální a je přitom známych starostí v tuzemských evropských kolektivních systémech. Studium cizích jazyků stojí často i peníze jak jednotlivce, tak společnost. Naše jazykové schopnosti nám však umožňují být produktivnější. Znalost cizích jazyků je v současném světě v podstatě nutností.

Naučit se cizí jazyk není otázka chvíle, je to běh na dlouhou trať a k tomu je zapotřebí správné motivace. Kdo se snaží jazyk naučit, nesmí nechat odradit možnými pochybnými neúspěchy. Samozřejmě, čím dříve se s cizím jazykem začne, tím lépe. Učení se cizímu jazyku již v raném věku má pozitivní vliv na intelektuální vývoj a obohacuje mentální rozvoj dítěte. V tomto období se ještě vyvíjí a roste mozek dítěte, uvažuje průběh. Je schopný vstřebat obrovské množství nového a nenásilná, přirozená forma učení se cizímu jazyku bude pro dítě jednou obrovskou výhodou. Ovšem ani starší generace nemusí zůstat pozadu. Je to pro ni sice těžší, když učení je zapotřebí více vědomostí, ale ani pro ni není ovládnutí cizího jazyka k zahazení. Nemohu opomenout ani to, že znalost cizího jazyka může snižovat projevy násilí, rasismu nebo xenofobie vůči lidem odlišné barvy pleti, náboženství, kultury. Odstranění jazykových bariér nám umožní ujet studovat a pracovat v jiné zemi, poznat odlišné způsob života, zjistit, jak se věci dají v cizí zemi jinak. To jsou zkušenosti, z kterých můžeme čerpat po celý pracovní i osobní život.

Využívání cizího jazyka není nová disciplína, její kořeny sahají do dávné historie, ovšem česká republika byla díky politickým, historickým i jiným důvodům ve výuce cizích jazyků trochu pozadu. Je to jen málo přes dvacet let, co se ve školách opět učil ruský jazyk (ke kterému měla spousta lidí odpor) a naše země se začala otevírat světu. Chvilku ovšem trvalo, než jsme získali kvalifikované učitele, kteří učili cizí jazyk, stejně tak, jako jsme si museli uvědomit důležitost ovládnutí cizích jazyků. Ještě má generace (zejména na nižších základních školách), se potýkala s nekvalifikovanými učiteli, špatnou motivací a způsobem učení, který byl pro děti značně neatraktivní.

ale p eváfn minulostí. Dnes si m feme vybrat h –kol, výjimkou nejsou ani mate ské –koly s výukou anglického i n meckého jazyka, na –kolách asto m feme potkat rodilého mluv ího a u ítelé se v t–inou snaží své fláky správn namotivovat.

Jak pí-e J. Hendrich, d leflitá je nejen volba jazyka, ale zárove í efektivnost jeho výuky a u ení. Dotýkáme se tak celé –kály faktor , které ovliv ují í podmi ují cizojazy nou výuku.¹

Bohuflél, stále se stává, fle studenti nejsou schopni cizí jazyk pouflívat v praxi. Mají nastudovanou gramatiku, slovní zásobu, ale to nejd leflit j–í ó uvedení nastudovaného do praxe, jim d lá potífle. S vyuflitím dramatické výchovy a jejich prvk se mohou tyto problémy eliminovat.

1.1 CIZÍ JAZYK V RÁMCOVÉM VZD LÁVACÍM PROGRAMU (DÁLE JEN RVP)

Národní program rozvoje vzd lávání (tzv. Bílá kniha) je dokument, který vymezuje po áte ní vzd lávání jako celek. **Rámcové vzd lovací programy** pak vymezují šrámceø pro jednotlivé etapy vzd lávání (p ed–kolní, základní a st ední vzd lávání). Každá základní a st ední –kola si vytvá í sv j –kolní vzd lovací program tak, aby realizovala pofladavky RVP.

P esto, fle má bakalá ská práce nemá být zam ena pouze na výuku cizího jazyka v základním vzd lávání, následující ádky jsou pro nás d leflité, jelikofl se dále seznámíme s výukou cizího jazyka na jedné konkrétní základní –kole. Proto si Rámcový vzd lovací program dovolím ve zkratce p edstavit.

Rámcový vzd lovací program pro základní –koly je rozd len do devíti oblastí. Zahrnuje mimo jiné oblast Jazyk a jazyková komunikace. Tato vzd lovací oblast se realizuje ve vzd lovacích oborech eský jazyk a literatura, Cizí jazyk a Dal–í cizí jazyk. K podstatným znak m vysp lého absolventa základního vzd lávání pat í dobrá úrove jazykové kultury a to nejen kultury mate ského jazyka, ale také kultury jazyka cizího. Výuka cizího jazyka poskytuje p edpoklad pro komunikaci flák v rámci Evropy i sv ta. Cizí jazyk a Dal–í cizí jazyk nám nabízí možnost k pochopení a objevení skute ností,

¹ Srov. HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyk* . Praha: SPN, 1988, s. 17.

... , které nám zprostředkovává mateřský jazyk. Učení
... iná-í řadu výhod jako je snižování jazykové bariéry,
přispívá ke zvyšování mobility jak v osobním životě jednotlivce, tak například v dalším
studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Vytváří podmínky pro spolupráci –kol na
mezinárodních projektech, umožní uje poznávat odlišné kultury, tradice, způsoby života
lidí jiných zemí a tím podporovat a prohlubovat mezinárodní toleranci a porozumění.

V RVP pro základní vzdělávání jsou formulované požadavky na vzdělávání
v cizích jazycích, vycházející ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky,
který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka (A1, A2) a vymezuje kompetence
komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (znalost
sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve které se studovaným jazykem hovoří).

Nemalou roli při osvojování cizího jazyka hraje kvalita osvojení znalostí
mateřského jazyka a motivace pro učení. Skvělou motivací může být například praktická
zkušenost ovládnutí by jen základní komunikace v cizím jazyce.²

Ke kvalitnímu osvojení jazyka mohou také přispět prvky dramatické výchovy, je-li
je zařazená v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

1.2 DIDAKTIKA CIZÍCH JAZYKŮ

Didaktika cizích jazyků je samostatným v dnešním oborem. Jejím předemtem je řízení
cizojazyčného učení.³

Za první soustavnou teorii výuky cizích jazyků může být pokládáno již dílo J. A.
Komenského *Linguarum methodus novissima* (Nejnovější metoda jazyků, 1648),
dodnes však proces emancipace tohoto oboru nelze považovat za ukončený.⁴

V oblasti výuky cizích jazyků a jejího výzkumu se odehrává v současné době
obrovský rozvoj. Asociací zabývajících se výukou jazyků (hlavně angličtiny) a jejich
didaktikou je obrovské množství, proto je velmi obtížné sledovat a systematizovat
výzkumné a metodologické trendy. Didaktika cizích jazyků je pedagogickou

² *Rámcové vzdělávací programy* [online], [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW:

<<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy?highlightWords=RVP+z%C3%A1kladn%C3%AD+vzd%C4%9B%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD>>.

³ Srov. CHODRA, R. *Didaktika cizích jazyků : Úvod do dnešního oboru*. Praha: Academia, 2006, s. 15.

⁴ *Životopis Jana Amose Komenského* [online], [cit. 2012-3-2]. Dostupné na WWW:

<<http://www.spisovatele.cz/jan-amos-komensky>>.

iváme obnovení zájmu p edev-ím po takzvaném
etech minulého století ó na tomto p íklad lze vid t
politický vliv na didaktiky - v období od roku 1948 afl do roku 1989 jsme mohli
pozorovat podporu ruského jazyka a naopak negaci jazyk západních.

Didaktika cizích jazyk má velkou vnit ní diverzifikaci ó pod jedním zast e-ujícím
termínem fungují didaktiky r zných cizích jazyk (didaktika anglického, n meckého,
pan lského, francouzského a dal-ích jazyk , v etn jazyk tzv. mrtvých
i um lých).⁵

Didaktika cizích jazyk má také široké pole pomocných v d a ufl blif-ích i
vzdálen j-ích. Dle Chod ry má didaktika cizích jazyk t i sledy pomocných v d.
Krom filosofie v prvním sledu p edstavují jádro t chto pomocných v d obecná
lingvistika, obecná psychologie a obecná didaktika, jejich prost ednictvím se pak
uplat uje dal-í sled pomocných obor . Mezi n pat í ó oborová lingvistika (nap .
germanistika, lingvistika), pragmalingvistika, sociolingvistika, psycholingvistika,
obecná pedagogika, sociální pedagogika, pedagogická a vývojová psychologie a dal-í
a dal-í.⁶

Rozd lujeme deset didaktických princip sou asného cizojazy ného vyu ování.
Jsou jimi: 1. princip jednoty vzd lávání a výchovy, 2. princip v deckosti, 3. princip
p im enosti, 4. princip systemati nosti (soustavnosti), 5. princip uv dom losti,
6. princip aktivity flák , 7. princip samostatné innosti flák , 8. princip názornosti,
9. princip diferencovaného p ístupu k flák m, 10. princip pozitivní motivace.⁷

1.3 METODY VÝUKY CIZÍCH JAZYK

Termín šmetodaõ ozna uje cestu za n ím, návod nebo postup, je zpravidla spojen
s inností, jak se n co d lá.

⁵ Srov. BULEJ ÍKOVÁ, P. *Diplomová práce: Funkce cvi ení ve vyu ování e-tiny jako cizího jazyka* [online], [cit. 2012-3-5]. Dostupné na WWW: <<http://www.auccj.cz/starestranky/funkcecvic.htm>>.

⁶ Srov. CHOD RA, R. *Didaktika cizích jazyk : Úvod do v dního oboru*. Praha: Academia, 2006, s. 28 ó 36.

⁷ Srov. HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyk* . Praha: SPN, 1988, s. 77 ó 81.

Metoda je soustavný postup, který v dané oblasti vede k cíli, v ideálním případě nezávisle na schopnostech toho, kdo ho provádí. Souhrn pojmů, nástrojů a pravidel, jež patří k základům každé vedy, umění a jiných činností.⁸

Dle Průchy se jedná o postup, případně postup, způsob vyučování. Metody charakterizují činnost učitele vedoucí žáka k dosažení stanovených cílů.⁹

Chodra uvádí dva významy metody:

1. Z hlediska didaktiky cizích jazyků jde o **metody v užším slova smyslu** - za metodu pokládáme **význačný specifický způsob činnosti učitele a žáka, jímž si žák za vedení učitele osvojuje v domosti, dovednosti a návyky, rozvíjí své schopnosti**
2. Vedle toho rozumíme metody v širším slova smyslu - **Globální, generální postup k vyučování o učení cizímu jazyku**.¹⁰

Při zkoumání metodických postupů používaných ve výuce cizích jazyků zjistíme, že metod je velké množství, v čem se navzájem prolínají, často také bývá nejasný výklad názvů metod, a tak se v různých knihách můžeme dozvědět různé informace. Často si ovšem můžeme všimnout dvou základních dělení a to na metody **přímé a nepřímé**.

ŠV celém historickém vývoji metodických směrů ve vyučování cizím jazykům je patrná protikladnost dvou koncepcí, jež je možno ve své podstatě označit jako syntetickou a analytickou. V pedagogické literatuře je syntetická koncepce známa pod názvem **metoda gramaticko-příkladová**, zatímco analytická koncepce ve své krajní formě je obecně označována shrnujícím názvem **metoda přímá**.¹¹

Některé autoři místo syntetické a analytické metody používají název přímá a nepřímá nebo přímá a gramaticko-příkladová. Já se ve své práci budu držet termínu metoda přímá a nepřímá.

Za **přímou metodu** se považuje metoda, při které je absence mateřského jazyka. Metoda nepřímou-tí příklad a přímé srovnání s mateřským jazykem, výuka je pouze

⁸ HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988, s. 17

⁹ Srov. PRŮCHA, J. a kol. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2003, s. 287.

¹⁰ Srov. CHODRA, R. *Didaktika cizích jazyků: Úvod do svého oboru*. Praha: Academia, 2006, s. 93

¹¹ HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988, s. 257

staví na předpokladu, že si cizí jazyk osvojujeme mateřský jazyk. Cílem této metody je ovládnutí aktivní, mluvené formy jazyka, dříve se klade na výslovnost, dialog. Tato metoda dosáhla velkého ohlasu, přestože k ní mohou být nějaké výhrady. Jednou z nich může být to, že při osvojování cizího jazyka nejsou stejné podmínky jako při osvojování jazyka mateřského.

Za to **nepřímé metody** kladou dříve na gramatiku, výuku jednotlivých slov, teoretizaci, metoda využívá přímé srovnání s mateřským jazykem.

Ovšem u těchto metod lze říct, že jsou smíšené, vzájemně se prolínají. V praxi se vyzkoušelo mnoho metod, já zde ve zkratce představím 11 příkladů výukových metod, používaných například v jazykových školách.

1.3.1 Drilové metody (audiolingvální metody)

Tato metoda vznikla za druhé světové války, kdy bylo zapotřebí rychle naučit americké vojáky cizímu jazyku, aby se dorozuměli s cizinci. Výuka je zaměřena na opakování vět v cizím jazyce a drilu. Tato metoda využívá behaviorismu, který tvrdí, že opakováním něčeho vznikne návyk. Studentům se nedává příliš velký prostor pro samostatný projev. Hrozí zde riziko, že student sklouzne k mechanickému opakování vět a není schopen samostatně vytvářet jiné věty. Gramatika je zde preferována před slovní zásobou, což může být při používání cizího jazyka problém.

1.3.2 Gramaticko-příkladová metoda

Poměrně stará metoda (její kořeny sahají až do středověku), která se používala k výuce latiny, později i řečtiny. Tato metoda se používá dodnes (s jistými úpravami), je na ní postavena učebnice cizího jazyka a i dnes je relativně hojně využívána ve státních školství. Nejvíce dříve je kladen na procvičování gramatiky a na předklad textů do mateřského jazyka. Slovní zásoba se stává druhotnou. Tento postup výuky byl podroben značné kritice, převážně z toho důvodu, že učení se jazyku se stalo učení se o jazyce.

Je tento styl výuky vyhovovat, pro mnohé zkušenost
ující a může být vybudován odpor v učení se cizímu
jazyku. Problémem může být, že student sice je schopný vysvětlit různé gramatické
jevy, ale v běžném hovoru nedokáže v cizím jazyce plynule a pohotově komunikovat.
Často má také student problém s nedostatkem učící nebo pro běžnou mluvu nesprávnou
slovní zásobou. Tato metoda může vést ke strachu z komunikace, strachu z uděláním
chyby.

1.3.3 Komunikativní metoda

Takto se označuje celá skupina metod, která nejvíce dává klade na funkci jazyk.
Snahou se navodit šrealně situace, aby jazyk mohli studenti opravdu využít v praxi, při
běžné komunikaci. Student je veden ke komunikaci, chyby nejsou přímo opravované.
Studenti často pracují ve dvojicích nebo skupinkách, aby strávili co nejvíce času při
komunikaci v cizím jazyce. Tyto metody mají mnoho klád a v současnosti jsou velice
populární. Někdo tímto metodám vytýká chaotičtější přístup k procvičování gramatiky,
která bývá odsouvána do pozadí. Může se stát, že si studenti zvyknou dělat chyby,
protože nejsou opravovány. Ale bezesporu mají tyto metody velké klady. Zejména to,
že studenti ztrácejí ostych a strach z komunikace, dokážou se vyjádřit a jsou schopni se
vyjádřit v běžných situacích v cizojazyčném prostředí. Důležitě je, aby student byl
schopen vyjádřit své myšlenky, i za cenu toho, že ve větě budou jisté gramatické chyby.

1.3.4 Lexikální metoda

Při této metodě se studenti učí tak, jak mluví rodilí mluvčí. Neučí se jednotlivá slova,
ale krátké větvy a slovní spojení, kterým se říká kolokace. Tyto kolokace se studenti
snahou zapamatovat, na jazyk se lexikální metoda dívá z hlediska slovní zásoby
a ne gramatického systému. Díky této metodě studenti mluví přirozeněji, znají různé
slovní spojení a hovorové výrazy. Může se stát, že se studenti učí větvy jako fráze,
bez většího porozumění gramatického systému. To jim znesnadňuje tvorbu vět při
vlastním projevu.

1.3.5 Metody založené na čtení a poslechu

Tato metoda není vhodná pro začátečníky, nebo student potěbuje mít už určitou slovní zásobu. Tím, když student hodně čte a poslouchá texty v cizím jazyce, postupně získává slovní zásobu a gramatiku (až se tak dle potřeby). Tato metoda nevyžaduje lektora, dle potřeb jsou používány materiály. Učitel je dle potřeb, aby odpovídal jazykové úrovni studenta. Učí se být schopen znát význam slov, odborníci se shodují na tom, že neznámá slova by měla tvořit maximálně 5% textu. V takovém případě jsme schopni si neznámé slovo odvodit z kontextu a když se v textu opakuje, nenásilnou formou si ho osvojíme a zapamatujeme. Touto metodou se neúčastníme aktivní používání, psaní a mluvení. Jde především o porozumění jazyku. Také je tento způsob učení poměrně zdoluhavý, ale na druhou stranu zábavnější než například klasické šiflování slov.

1.3.6 Metoda založená na dialogu

Tato metoda propaguje jakýsi návrat ke kořenům, což má být dialog v cizím jazyce mezi studentem a učitelem, případně mezi studenty navzájem. Učebnice a různé studijní pomůcky jsou v této oblasti zavrhovány. Z tohoto pohledu by jazyk neměl být vyučován na základě poukání a umělé vytvořených materiálů. Vychází se z potřeby mluvit. Student se učí vyjádřit, co chce. V tom mu je nápomocen lektor. Student si tak pomalu a postupně osvojuje jazykový systém. Cizí jazyk se využívá podle potřeb studenta. Klade se důraz na praktické využití jazyka. Tato metoda se nedá úplně realizovat ve větších skupinkách. Další nevýhodou je to, že se hodiny mohou stát chaotickými, bez systému ve výuce gramatiky a slovní zásoby. Tomuto jde předejít, když se metoda dialogu kombinuje s další metodou.

Procvičování, produkce

U této metody se očekává, že v-ichni studenti jsou bu absolutní začátečníci, a nebo jsou jejich jazykové schopnosti na stejné úrovni. Metoda dbá na správnou gramatiku a bezchybné vyjad ování. Studentovi je představen určitý gramatický jev v konkrétním kontextu, ve kterém je možné se s ním setkat. První fází je tedy prezentace, představení určitého jevu. Poté tento jev student procvičuje, aby pochopil a osvojil si jeho funkci a význam. Následuje vlastní produkce, t, student se snaží naučenou látku uplatnit ve vlastních větách. Lektor v-činou nedovoluje chybné gramatické vyjad ování. Metoda je vhodná pro studenty, kteří se chtějí vyjad ovat bezchybně gramaticky, někdy na úkor slovní zásoby a pohoového vyjad ování a mají rádi učenivou systematičnost.

1.3.8 Sugestopedická metoda

Tuto netradiční metodu vymyslel bulharský psycholog Georgi Lozanov. Staví postup výuky cizího jazyka na poznatcích z psychologie a v době svého vzniku - sedmdesátá léta dvacátého století - tato metoda reagovala na hojně využívané metody, především ty v bulharském -kolství. Učitelé byli často pasivní a využívali především gramaticko -ó předkladovou metodu a nedávali dostatek prostoru pro poslech, psaní a mluvení v cizím jazyce. Metoda staví na všeobecně známém předpokladu, že studenti se lépe učí, pokud se cítí dobře a jsou obklopeni příjemným prostředím. Studenti relaxují, odpoívají, aby jejich mozek byl schopen přijímat beze strachu a obav cizí jazyk. Metoda je vytvořena tak, aby paměť a tvůrčíinnost mozku byly stimulovány a učení tak bylo co nejefektivnější. Při této metodě hraje významnou roli poslech. Učitel předkládá cizojazyčné texty, v pozadí hraje barokní hudba. Metoda zdrazňuje láskyplný vztah mezi učitelem a učitelem. Tato metoda má řadu různých variací, některé procvičují mluvení a další dovednosti, jiné vyvolávají zvláštních stav mozku navozených prostřednictvím hypnózy. Přestože tato metoda může být efektivní, v současnosti na mnohé působí šarlatánským dojmem, především kvůli reklamě, která zvýrazňuje její šázravnost a šmagičnost.

Metodu uvítají studenti, kteří rádi pracují ve skupinkách a chtějí se naučit především mluvit v cizím jazyce. Důraz je kladen na praktické užití jazyka, na schopnost vyjádřit své myšlenky a řešit problémy. Většinou se pracuje ve skupinkách. Studenti dostanou zadán úkol, který je vytvořen tak, aby při něm učící se komunikovali a používali určitou gramatiku nebo slovní zásobu. Po vyřešení problému studenti analyzují své chyby, s užitkem si vysvětlí nejasnosti v gramatice nebo slovíčka, kterým nerozumí. Výuka je soustředěna především na komunikaci, proto se může stát, že studenti mají problémy s gramatikou, nesystematickou výukou nebo, že studenti nebudou umět reagovat v jiných situacích než těch procvičených.

1.3.10 Úplná fyzická odpověď (Total Physical Response)

Metoda byla vyvinuta psychologem Jamesem Asherem a dochází v ní ke spojení cizího jazyka a určité fyzické reakce. Metoda je využívána zejména při výuce dětí, ale dá se dobře použít i při výuce dospělých, zvláště začátečníků. Učící procvičují poslech a porozumění cizímu jazyku bez toho, aby byli stresováni vlastním mluvením, případně psaním, dokud nejsou připraveni. Výklad cizího jazyka je doprovázen odpovídajícími gesty, pohybovou aktivitou, mimikou. Učitel dává jednoduché pokyny, které žáci plní. Například postavte se, podejte mi tužku, otevřete okno a další. Pokyny plní buď jednotliví studenti, které učitel vyvolá, nebo celá skupina. Poté může některý ze studentů převzít roli učitele a dávat instrukce, které jeho spolužáci plní. Při dlouhodobém používání této metody se objevují jistá omezení, jelikož spektrum pokynů a činností není tak široké, jak by bylo třeba. Když se ovšem tato metoda kombinuje s ostatními, může být zábavná a funkční.¹²

¹² Jazyková škola [online], [cit. 2012-03-08]. Dostupné na WWW: <<http://ajcilene.cz/index.php/cizi-metody>>.

LÁVACÍ CÍLE VE VÝUCE CIZÍCH

Stanovením výchovně vzdělávacího cíle a jeho dosažením rozvíjíme a utváříme u žáka stanovené klíčové kompetence.

Cílem se rozumí očekávaný výsledek, kterým měl žák ve spolupráci s učitelem splnit. Zachycuje, co má student umět nebo vědět po skončení nějakého studijního úseku, popisuje jeho konkrétní jednání, chování, učení.

Jak píše Chodra, R. *šfiák musí na konci učebního cyklu nejen vědět, ale především umět*.¹³

„Cíl, kterým má výuka dospět, ovlivňuje, resp. určuje její obsah a do značné míry i vyučovací metody. Na druhé straně je však sám žák ovlivňován obsahem i metodou.“¹⁴

Výukové cíle by měly vyhovovat určitým požadavkům, aby plnily svoji funkci a cíle, a to jak pro žáka, tak pro učitele.

1.4.1 Požadavky

1. Komplexnost výukových cílů – povinností učitele je, aby systematicky pracoval se všemi dimenzemi výukových cílů (kognitivní, afektivní, psychomotorické) a přijal jejich vzájemnou souvislost. Přesto, že požadavek komplexnosti nelze zajistit ve stejné míře v každé vyučovací hodině, učitel by měl uvažovat o výukových cílech ve všech dimenzích.

2. Konzistentnost (soudržnost) – u soudržnosti jde o podřízenost nižších cílů vyšším a závislost vyšších cílů na dosažení nižších. Tyto cíle se ve výuce postupně konkretizují: cíle jednotlivých roků, z toho jsou odvozeny cíle jednotlivých předmětů pro jednotlivé ročníky, poté vyplývají cíle jednotlivých hodin.

3. Kontrolovatelnost – omezení cíle má vyjadřovat jaké množství a jakého výkonu je žák schopen dosáhnout v určité etapě svého učení. Kontrolujeme, zda došlo prostřednictvím vyučování k požadovaným změnám v jeho kompetencích.

¹³ CHODRA, R. *Didaktika cizích jazyků: Úvod do vnitřního oboru*. Praha: Academia, 2006, s. 71.

¹⁴ HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988, s. 88

...). Vymezování cílů tak, aby byly kontrolovatelné, je s vysoce strukturovanou ušlechtilou látkou. Například v matematice, fyzice, odborných předmětech (žák dokáže vypočítat, definovat...).

4. Přímé cíle jsou takové, které přesto jsou náročné, jsou splnitelné pro většinu žáků. Uitel musí vycházet z individuality žáků. Nestejné mentální, afektované a psychomotorické úrovně.¹⁵

1.4.2 Rozdělení cílů ve výuce cizích jazyků

Výuka cizích jazyků se od ostatních předmětů liší. Zejména tím, že obsahem výuky je jazyk sám. Proto existuje dělení cílů, kde na prvním místě stojí cíl jazykový. U jiných předmětů stojí na předních místech spíše cíle vzdělávací, neboli kognitivní.

V dnešní době je často používáno následující rozdělení cílů (dle R. Chodury, Didaktika cizích jazyků, 2006).

- Cíl JAZYKOVÝ (komunikativní)
- Cíl VZDĚLÁVACÍ (poznávací, kognitivní)
- Cíl VÝCHOVNÝ (formativní)

Jazykový cíl úkolem je, aby žák byl schopen jazyk používat jako prostředek komunikace. Žák by si měl osvojit komunikativní dovednosti. K těmto dovednostem patří: schopnost mluveného projevu, čtení a poslech a schopnost psaného projevu. *Špatnějším předpokladem k vytvoření komplexních jazykových dovedností je náležitě osvojení průběžných jazykových prostředků, a to slovní zásoby, mluvnice, fonetiky a pravopisu.*¹⁶

Na základě těchto jazykových prostředků se ve výuce cizích jazyků můžeme také setkat s pojmy jako je cíl lexikální, fonetický, gramatický.

Vzdělávací cíl zahrnuje v sobě například poznatky spojené s jazykem, znalosti o odlišném systému jazyka cizího od jazyka mateřského, poznatky související s kulturou a

¹⁵ FLETNEROVÁ, I. a kol. *Pojetí cíle ve vyučování* [online], [cit. 2012-3-8]. Dostupné na WWW: http://cdmvt.zcu.cz/storage/navody/Simbartl_Stich.

¹⁶ HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988, s. 88.

cíli vidíme také mezijazykové vztahy, vzájemnou (cizí jazyk, zeměpis, historie...)¹⁷

Výchovný cíl – tento cíl je ve výuce také velmi důležitý. Výchovný cíl, nazývaný také formativní, plní úlohu celkového rozvoje osobnosti, rozvoj charakterových a osobnostních vlastností. Studium cizího jazyka může napomoci k větší toleranci, pochopení a přijetí odlišných kultur. Posiluje mezinárodní spolupráci a solidaritu.

Výuka cizích jazyků by měla být zaměřena na jazykový cíl spolu s cílem vzdělávacím a výchovným a měla by využívat různé učební pomůcky, které mohou usnadnit práci žákovi učitelem (učebnice, metodické příručky pro učitele, technická zařízení a další). V neposlední řadě by učitel cizího jazyka (stejně tak jako učitelé jiných předmětů) neměl šusnout na vávřechů a nebo se držet jen staromódních, zastaralých způsobů výuky. Naopak by měl sledovat různé nové způsoby výuky a alternativní metody, nadále se v této oblasti vzdělávat. Z velké části je to právě učitel, kdo ovlivňuje efektivitu a průběh učení. Využíjí by měl vnovat pozornost individualit a osobnosti žáků, nebo právě z toho se odvíjí strategické učení. Učitel by měl usilovat o to, aby žák sám chtěl získávat nové poznatky, aby měl touhu ptát se. Z moderní výuky by měly vymizet hodiny, kdy žáci jen tiše sedí a poslouchají výklad učitele. Aby se navázala kvalitní spolupráce mezi žáky a učitelem, je v první řadě zapotřebí žáky zaujmout. A zde právě vidím nejvíce uplatnění dramatické výchovy.

Jelikož jsou cíle důležitým aspektem ve vyučování, je třeba, aby jim vyučující vnoval dostatečnou pozornost. Pokud by se učitel cíli nezabýval, ve výuce by chyběl systém. Vyučující by neměl představit, jaké kompetence má žák získat, práce by nebyla dost efektivní, přehledná, mohla by se míjet únikem. Učitel by se měl zajímat o to, čeho by samotní žáci chtěli v určité oblasti dosáhnout.

Všechny jazykové dovednosti i výukové cíle by měly být provázány, tvořit celek. Dramatická výchova se dá uplatnit hlavně v oblasti mluveného projevu a tuto oblast já považuji ve výuce cizích jazyků za nejdůležitější.

¹⁷ Srov. PRCHA, J. a kol. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2003, s. 124.

ÝCHOVA

Dramatická výchova je jednou z p ti obor estetických výchov (dal-í jsou výchova výtvarná, literární, hudební a pohybová).

Hnutí dramatické výchovy je neodmysliteln spjato se jménem Winifred Wardové. Ta definovala ty i r zné postoje k tvo ivé dramatice: **Tvo ivá dramatika jako prost edek šu ení se fakt mō ó** k tomuto postoji se ov-em staví zdrfflenliv , nebo nesouhlasí s tím, aby drama slouffilo jen k získání nových informací (tento postoj m fleme najít u Komenského). Dal-í postoj je **Postoj šrekrea níō ó** p ipou-tí, fle každé um ní má mimo jiné rekrea ní funkci a tudífl ji má i dramatická výchova. Zd raz uje, fle zde ale nesmí chyb t úsilí o tvo ivé my-lení. T etím postojem je **Dramatická výchova jako terapie** ó ta je ur ena hendicapovaným. Posledním postojem je **Dramatická výchova jako u ební p edm t vymezený osnovami ó** za azuje se do bloku výchov ó hudební, výtvarná, pohybová, literární, dramatická.¹⁸

Krom termínu dramatická výchova se dnes m fleme setkat s termíny jako výchovná dramatika, eduka ní drama, dramika, tvo ivá dramatika nebo nap íklad -kolní drama. Tyto termíny ozna ují jedno a totéfl a ve své práci budu pouffivat termín dramatická výchova. Zejména proto, fle s tímto termínem se v na-ích podmínkách setkáváme nej ast ji a také je pod tímto názvem zakotvena v Rámcovém vzd lávacím programu pro základní vzd lávání.

20. století se stalo stoletím p elomovým, mimo jiné ve smyslu vnímání dít te. N kdy je také nazýváno šstoletím dít teō. Dít bylo ve výchov a vzd lávání pouhým objektem, ov-em s novým stoletím p ichází i nový pohled na výchovu a vzd lávání. Dít se stává subjektem, ve výuce se za íná uplat ovat i emocionální sloflka, nejen pouze racionální, d raz je kladen na dobrý vztah mezi u ítelem a flákem.

U nás se dramatická výchova do roku 1989 vyvíjela spí-e mimo -ír-í ve ejnost. V roce 1990 nastal zlom, který p inesl zavád ní dramatické výchovy do -kol. Dramatická výchova se tak stává nejen zájmovou inností, ale také samostatným výukovým p edm tem na základních -kolách. Dramatické aktivity nejsou ekvivalentem pro divadelní tvorbu a každý u ítel by si m l uv domit, fle dramatickovýchovné metody mohou být uplatn ny v r zných p edm tech a asto mohou do hodin p ínést mnoho

¹⁸ Srov. WARD, W. *Playmaking with children*. New York: Appleton-Century-Crofts, 1947

samozřejmě není výsledným produktem divadelní u dramatické výchovy jako takové.

V současné době můžeme pozorovat snahu o větší využití dramatické výchovy. Chceme-li podporovat osobnostní a sociální rozvoj dětí, využití dramatických aktivit je jednou z možností. V zahraničí je dramatická výchova běžnou součástí vzdělávání a má mnoho pozitivních ohlasů. V České republice se ale stále můžeme setkat s názory, že dramatická výchova není důležitá, šlo by ji raději nechat doma. Jsem přesvědčen o tom, že se situace zlepšuje a jednou snad bude dramatická výchova ve školách samozřejmostí.

Dramatická výchova je cestou k umění komunikovat, dokázat se vličit do pocit druhých a naslouchat jim, rozvíjí se obrazotvornost, intuice, tvořivost. Cesta k porozumění ostatním vede přes komunikaci, při které se využívá nejen jazyk, ale také gesta, mimika, tvář, emoce. Dramatická výchova rozvíjí schopnost dětí vyjádřit své myšlenky. Při dramaticko-výchovných metodách mají možnost se uplatnit i děti, kteří jsou jinak neprábovní, tíživí nebo s nízkým sebevědomím. Také můžeme zlepšovat školní klima, kooperaci a vztahy ve třídách.

2.1 DEFINICE DRAMATICKÉ VÝCHOVY

Existuje, že dramatická výchova patří v České republice k poměrně mladému oboru, zabývá se jí mnoho autorů. Proto můžeme v odborné literatuře najít mnoho různých definic. Například:

Dle Josefa Valenty: *šDramatická výchova je systém řízeného, aktivního sociálního učení leckého učení dětí i dospělých založený na využití základních principů a postupů dramatu a divadla, limitovaných primárními výchovnými i formativními a sekundárními specificky učebními požadavky na straně jedné a individuálními i společnými možnostmi dalšího rozvoje žáků i ostatních osob na straně druhé.*¹⁹

Ve své dřívější publikaci **Valenta** vymezil dramatickou výchovu takto: *šJe to systém osobního sociálního učení, tedy systém, v němž se navozují specifické situace,*

¹⁹ VALENTA, J. *Metody a techniky dramatické výchovy*. Praha: STROM, 1997, s. 27

í procesy socializace, které v tomto p ípad nejsou
e procesy naplánovanými u ítelem.²⁰

Dle **Evy Machkové:** *š Dramatická výchova je u ení zku-eností, tj. jednáním, osobním, nezprost edkovaným poznáváním sociálních vztah a d j , p esahujících aktuální reálnou praxi z astn něho jedince. Je zalofna na prozkoumávání, poznávání a chápání mezilidských vztah , situací a vnit ního flivota lidí sou asnosti i minulosti, reálných i fantazií vytvo ených. Toto prozkoumávání a poznávání se d je ve fiktivní situaci prost ednictvím hry v roli, dramatického jednání v situaci.²¹*

So a Ko átková pí-e, fle dramatická výchova je:

- *š jeden z p ti obor estetické výchovy (vedle výchovy literární, výtvarné, hudební a pohybové),*
- *výchovná disciplína, která vyuffívá n kterých prost edk a postup divadelního um ní,*
- *u ení p edev-ím p ímým proflítkem a vlastní zku-eností v jednání, nabývání flivotní zku-enosti*
- *tím, fle hledáme e-ení nastoleného problému nejen intelektem, ale i intuicí a zapojením t la a emoci e-ení.²²*

Dle **Kristy Bláhové:** *„Dramatická výchova je obor zabývající se osobnostn sociálním u ením.²³*

Dle **Sarah Phillips** je dramatická výchova prost edkem k poznávání sv ta, spole nosti, sebe sama. Nejedná se v ní jen o divadelní p edstavení, je sou ástí procesu komunikace, vzájemné mezilidské interakce. Dramatizace pomáhá d tem skrze jejich t lo, my-lení, emoce, jazyk a sociální interakci p emý-let a nalézat e-ení v r zných sociálních situacích.²⁴

Porovnáme-li r zné definice, a ufl od eských anebo zahrani ních autor , m fleme íci, fle dramatická výchova je disciplína, vycházející hlavn z vlastního proflítku. Je tedy zalofna na zku-enostním u ení. Je to cesta k nau ení se komunikovat, naslouchat jiným a um t reagovat v r zných sociálních situacích. Jedinec vstupuje do rolí a v navozených situacích si tak m fle vyzkou-et své jednání a chování. Velmi se

²⁰ VALENTA, J. *Pane, prosím vás, tady n kde mají být hranice výchovné dramatiky: Tvo ívá dramatika* VI. 1995, s. 9

²¹ MACHKOVÁ, E. *Úvod do studia dramatické výchovy.* Praha: IPOS, 1998, s. 32.

²² KO ÁTKOVÁ, S a kol. *Vybrané kapitoly z dramatické výchovy.* Praha: Karolinum, 1998, s. 49.

²³ BLÁHOVÁ, K. *Uvedení do systému -kolní dramatiky.* Praha: IPOS, 1996, s. 22.

²⁴ PHILLIPS, S. *Children with drama.* Oxford: Oxford university press, 1999, s. 5-7.

s své knize Úvod do studia dramatické výchovy: *š Je to ot, jeho pr zkum, poznávání skrze aktivitu, lidské jednání, a to bez nebezpe í skute ného selhání a sankcí.õ*²⁵

2.2 DRAMATICKÁ VÝCHOVA V RÁMCOV VZD LÁVACÍM PROGRAMU

Do Rámcového vzd lávacího programu pro základní vzd lávání se krom povinných p edm t za azují také dopl ující vzd lávací obory, které vzd lávací obsah pouze dopl ují, roz-i ují. Tyto dopl ující vzd lávací obory je mofné vyuffít jako povinný nebo povinn volitelný vzd lávací obsah. Třkola si tedy m fle zvolit, jestli dramaticku výchovu za adí do -kolního vzd lávacího programu nebo ne. Dramatická výchova ov-em m fle být také metodou k vyu ování ostatních p edm t , nejen p edm tem. Na základní -kole se m fle uplatnit nap íklad v eském jazyce a literatu e, vlastiv d , prvouce, hudební a výtvarné výchov nebo ve výuce cizích jazyk .

Z klí ových kompetencí, jak je uvádí rámcov vzd lávací program, se dramatická výchova p ímo váfle na kompetence komunikativní,

Dle E. Machkové se dramatická výchova m fle uplat ovat ve t ech formách:

- a) jako zájmová íinnost
- b) jako vyu ovací p edm t
- c) jako u ební metoda

Zájmová dramatická výchova se m fle uplat ovat v základních um leckých -kolách. Literárn dramatické obory základních um leckých -kol mají sv j speciální u ební plán a osnovy schválené Ministerstvem -kolství, mládeffe a t lovýchovy ó nejsou to v-ak závazné dokumenty, pouze orienta ní vodítko. Dále se zájmová dramatická výchova uplat uje v souborech a kroufcích, kde je dobrovolná ú ast. Nej ast ji je organizují -koly, domovy d tí a mládeffe pop ípad r zné kulturní kluby a ob anské sdružení. Jasně meze mezi souborem a kroufkem neexistují a v t-inou je na organizátorovi í pedagogovi, jak skupinu nazve. Divadelní kroufky a soubory v t-inou inklinují k produkci p edstavení, není to ov-em pravidlem.

²⁵ MACHKOVÁ, E. *Úvod do studia dramatické výchovy*. Praha: IPOS, 1998, s. 34.

pedagogické metody se uplatňuje na 1. a 2. stupni základní školy povinná, nepovinná nebo povinně volitelná. Jestli bude zaměřená především k divadelním dovednostem a aktivitám, a nebo výhradně k osobnostnímu rozvoji žáka, je na rozhodnutí školy nebo učitelle. Samozřejmě může také obojí spojit. Vhodné je začít s výukou dramatické výchovy už od 1. ročníku školní docházky. Můžeme využít přirozené didaktické schopnosti hrát si, vstoupit do rolí v příběhu a autoritu učitele v této fázi. Optimální také je, když dramatickou výchovu můžeme učitelským učitelským pokud je na to dostatečně kvalifikovaný. Dítě dobře zná, například hodiny dramatiky může také vhodně sladit s ostatními pedagogickými. Na prvním stupni základní školy je prioritou dramatické výchovy osobnostní rozvoj, uplatnění tvořivosti, samostatnosti myšlení, kooperace a komunikace. Samozřejmě může být spojena s veškerým představením, zejména ve výukových rovinách.

Dramatické metody ve výuce jiných pedagogických se mohou kombinovat s dalšími metodami a uplatní se především ve výuce humanitních pedagogických. Nejenže při této metodě dochází k trvalejšímu zapamatování faktů, neboť co si člověk sám zkusil, se lépe pamatuje než to, co jen četl nebo slyšel. Je třeba říci, že dramatické metody napomáhají pochopit věci, které jsou slovně těžko popsatelné nebo nesdílitelné (vztahy mezi lidmi, zvraty, životní situace). Specifické místo mají také ve výuce jazyka, nabízejí studentům příležitost k přirozené komunikaci. Dramatické metody se také mohou využít k integraci různých vyučovacích pedagogických nebo v projektové metodě vyučování. Z vlastní zkušenosti vím, že velmi přínosné jsou dramatické metody tam, kde není odborné vyučování (mateřská škola a první stupeň základní školy). Zde se mohou prolínat veškeré činnosti, spojit se se všemi aktivitami a učebním.

V České republice tento způsob výuky není často využíván a myslím, že to je škoda. Měla jsem možnost účastnit se vyučovacích hodin v norských základních školách, kde tato metoda skvěle funguje. Děti byly mnohem uvolněnější, zapálenější a koncentrovanější.

Dramatická výchova se dá také vhodně využít v sociální nebo speciální pedagogice stejně tak jako v přípravě učitelů například jako další aprobace.²⁶

²⁶ Srov. MACHKOVÁ, E. *Jak se učí dramatická výchova: Didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Praha: Akademie muzických umění, 2007, s. 191–202.

DRAMATICKÉ VÝCHOVY

Mnoho lidí dramatu nedívá a bohufel jsou i tací, kteří mu nedívají ani dnes. Nkteí lidé mají pocit, že dramatická výchova nemá jinou hodnotu a cíl než poskytnout dětem požitky ze zábavy. Tyto pochyby právem vznikají tam, kde není pevně zformulovaný cíl, kde nejsou použité prostředky, metody i látky vyvozeny z cíle, z pedagogického záměru. Pokud jde o záměrné působení na žáka, je nutné se držet kladně zabývat jejími hodnotami a cíli.²⁷

Cíle dramatické výchovy jsou jakýmsi ideálem, k němuž je potřeba se stále přibližovat. Formulují, čeho chce učitel svou činností dosáhnout, jaké změny chce vyvolat a učit v chování, jednání, schopnostech, dovednostech i v domostech. V praxi by se měly cíle utvářet podle záměru a možností konkrétní školy, podle potřeb učitele a žáků. Cíl je to, na co se chceme zaměřit především, co je prioritou a naopak co lze odložit na jindy i úplně vynechat. To platí hlavně u cílů krátkodobých, které jsou pro jednu lekci nebo dokonce jen pro její část. A tím se dostáváme k hlavnímu rozdělení cílů cíle **dlouhodobé a krátkodobé**. Ty dlouhodobé, obecnější, jsou plánovány na rok i více let. Jde o cíle, u kterých si můžeme říct, jací bychom měli být ti, kteří prošli různými aktivitami (zvyšovat vnímavost, osvojit si schopnost výrazu pohybem a další). Krátkodobé cíle jsou pro určitou hodinu nebo lekci a u těchto cílů si na konci hodiny/lekcce můžeme říci šel se o ně nebo do jaké míry se zda ilo. Cíle krátkodobé a dlouhodobé musí být v souladu. Při tvorbě cílů krátkodobých je třeba brát v úvahu cíle dlouhodobé, neboť pro ně byla dramatická výchova do školy i instituce zaváděna.²⁸

Dle Machkové Evy je první a nejdůležitější skupinou cílů a hodnot **SOCIÁLNÍ ROZVOJ**. Jde o schopnost vnímat druhé, jejich stanoviska, pocity, motivace jejich jednání. Šel si boty o něho vede k lepšímu porozumění, empatii. Vstup do role nám umožní dívat se na věci zevnitř a nejen zvenčí, subjektivně nebo dokonce egocentricky, jak tomu někdy bývá.

ROZVÍJENÍ KOMUNIKATIVNÍCH DOVEDNOSTÍ je další skupina hodnot, která s předchozí úzce souvisí. Jde nejen o slovní, ale i neverbální. Rozvíjí se

²⁷ Srov. MACHKOVÁ, E. *Úvod do studia dramatické výchovy*. Praha: IPOS, 1998, s. 51.

²⁸ Srov. MACHKOVÁ, E. *Jak se učí dramatická výchova: Didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Praha: Akademie muzických umění, 2007, s. 27 a 40.

ky, postoje a pocity a um t je sd lit tak, aby byly to také um t naslouchat.

ROZVÍJENÍ OBRAZOTVORNOSTI A TVO IVOSTI ó je dal-í z klí ových hodnot dramatické výchovy. Bývá také formulováno jako rozvoj fantazie, p ílefitost rozvíjet obrazotvornost, svoboda skupiny rozvíjet vlastní nápady nebo nap íklad jako povzbuzování a vedení tvo ivé obrazotvornosti dít te. P i dramatické výchov vstupujeme do sv ta šjakoõ, ú astí na dramatu m fleme poutavým zp sobem vytvo it realistickou zku-enost.

ROZVÍJENÍ SCHOPNOSTI KRITICKÉHO MY ĚLENÍ ó p i h e e-íme r zné problémy a ty vyřadují my-lení, kladení otázek, posuzování r zných variant, jejich ov ování a volbu optimální varianty. Vstup do role nám umofl uje relativn objektivní pohled na problém, který v reálném íivot m fle být vnímán subjektivn a tudíř jinak, jednostrann . Je to pro nás zku-enost samostatného my-lení a vyjad ování vlastních názor beze strachu.

EMOCIONÁLNÍ ROZVOJ ó skupina hodnot, která nám nabízí zku-enost poznání, fle city jsou sou ástní na-eho íivota a fle je pot ebujeme mít pod kontrolou. K tomuto procesu poznávání pat í škontrolované emocionální vybitíõ. Vyjad ením r zných negativních pocit se zbavíme nap tí a na rozdíl od reálného íivota je zde kontrola v podob u ítele.

SEBEPOZNÁNÍ A SEBEKONTROLA ó dramatická výchova nám umofl uje posílit zdravé sebev domí, vytvá í se osobní jistota a odstra ují pocity bezcennosti. I nejmén pr bojné dít má p ílefitost cítit se pot ebným pro druhé, projevit svoje specifické schopnosti. Vstupuje do r zných rolí, ve kterých se u í vyjad it. Naopak je tu moflnost, aby si i siln dominantní, p íli- sebejistí a egocentri tí jedinci uv domili své skute né místo mezi ostatními a nau íli se je respektovat.

ESTETICKÝ ROZVOJ, UM NÍ A KULTURA ó je poslední významnou skupinou cíř a hodnot, s níř se m fleme setkat prakticky u kařdého autora. Dramatická výchova uvádí d tí a mladé lidi do um ní tím, fle poskytuje zku-enost s nejd ílefit j-ími prvky dramatu (hra v rolích, s konfliktem, dramatickým dialogem...). Je nám nabídnuta moflnost postupn se u it rozum t divadlu, stát se vnímavým a chápvým divákem. To se u íme zejména vytvá ením inscenací.

Zajímavé je srovnání s výchovnými cíři v pr b hu historie. Idea státu, výchova ob ana pro stát (Platón), v né blahoslaveství, p íprava k špravému íivotuõ (J. A.

chova gentlemana (J. Locke), svoboda, rovnost lidí (Rousseau), mravní imperativ (I. Kant), principiálnost, oddanost socialistické vlasti a revoluci, nemilosrdnost k nepříteli, revoluční rozmach (J. V. Stalin). Na tomto zjednodušeném výběru výchovných cílů můžeme vidět, jak je důležité si stanovit odpovídající cíl a správně ho formulovat. Myslím, že každý by si měl uvědomit, jak je pro nás důležité stanovení správných výchovných cílů. Vždy to je vlastně to, čeho chceme dosáhnout u nové generace a podle mého názoru je výchova budoucí generace jedna z nejdůležitějších věcí v našem životě vůbec. Dramatická výchova je spojena s výchovou ke svobodě a demokracii a humanitě.²⁹ Tyto vlastnosti jsou pro mě výchovné klíče.

2.4 METODY V DRAMATICKÉ VÝCHOVĚ

Metody a techniky dramatické výchovy. To je opravdu široké téma, na kterém by se dala postavit celá bakalářská nebo diplomová práce. To ovšem není můj záměr. Pokusím se tedy jen krátce představit toto téma tak, jak o něm píše i některé autoři zabývající se tematikou metod a technik dramatické výchovy (Josef Valenta, Eva Machková, Marie Pavlovská, Krista Bláhová).

2.4.1 Termín metoda

Termín metoda by bylo možné definovat mnoha a mnoha způsoby. To ale pro naše potřeby není třeba, dovolím si zde tedy uvést dvě, mnou vybrané definice metody. A to od Evy Machkové a Josefa Valenty.

Dle Evy Machkové: *š Metoda v nejobecnějším slova smyslu znamená cestu k cíli, která rozhoduje o jeho dosažení. V pedagogice je vykládána jako záměrné uspořádání činností učitele a žáků, směřující k naplnění cílů pedagogických.*³⁰

²⁹ Srov. MACHKOVÁ, E. *Úvod do studia dramatické výchovy*. Praha: IPOS, 1998, s. 51 a 56.

³⁰ MACHKOVÁ, E. *Jak se učí dramatická výchova: Didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Praha: Akademie muzických umění, 2007, s. 94.

...da m fle mít n kolik význam :

systém dramatické výchovy. Nap íklad se m fleme

setkat s formulací: šdramatická výchova jako metoda vyu ování d jepisuõ atd.

2. Pojmem metoda lze ozna it **základní koncep ní princip**, na n mfl je dramatická výchova založena. Nap íklad lze íci, fle: šmetodou dramatické výchovy je hra v roliõ nebo šzákladní metodou dramatické výchovy je dramatická hraõ
3. Pojmem metoda lze také ozna it **soubor nebo skupinu díl ích postup** dramatické výchovy. Lze íci, fle špouffijeme metodu pantomimyõ a pod tímto názvem se skrývá ada dal-ích moflných metod, technik a druh pantomimy.
4. Pojmem metoda ozna ujeme také **konkrétní postup**. Nap íklad kdyfl máme šmetodu pantomimyõ tak konkrétní inností u itele a fláka m fle být šzpomalená pantomimaõ a tentokrát je to metoda sama o sob .

A k tomuto bodu ty i se váfle Valentova definice: *šMetoda výchovy a vyu ování je ur itý zp sob innosti, kterým fláci zpracovávají v pr b hu výchovné akce ur ité u ivo tak, fle u nich nastává u ení a z n j vyplývající osvojení u iva; spojit s tím tvo í jev šmetodaõ téfl zp sob innosti u itele, kterým je flákova innost, resp. jeho u ení ízena(o), p i emfl innosti fláka i u itele tvo í spole ný celek, jímfl je napl ován výchovný a vzd lávací cíl.õ³¹*

2.4.2 Hra v roli

V t-ina autor se shoduje na tom, fle základní metodou dramatické výchovy je hra v roli. Mezi dal-í metody dramatické výchovy adíme nap íklad hru, konání, jednání i akci.

Hra je innost, která se uplat uje po celý flivot lov ka, by v r zných podobách. D ti p ed-kolního v ku vypl ují tém v-echen as hrou, ale ta s v kem dít te pomalu ustupuje zám rnému a v domému u ení. Pod pojmem hra si p edstavíme -kálu r zných inností od houpání se na houpa ce, t epání chrastítkem, lidových her s pravidly afl po sv tová mistrovství, olympiády, ale také nap íklad rulety, hrací automaty a podobn . Také si m fleme p edstavit hry dramatické a práv do nich m fleme za adit hry v roli.

³¹ VALENTA, J. *Metody a techniky dramatické výchovy*. Praha: STROM, 1997, s. 31 ó 32.

lávací metoda, která vede k plnění vzdělávacích cílů. Děti i svým chováním zastupují fiktivní i reálné osoby, (ale i jiné bytosti, jevy a další), mají možnost hrát i sebe samotného. Své činnosti flujeme prostřednictvím různých sociálních rolí (otec, syn, lékař). Výchovné hraní rolí vychází právě z toho, flujeme k sobě a flujeme brát různé role (upravené tak, aby měly nějaký výchovný potenciál).

3. DRAMATICKÁ VÝCHOVA VE VÝUCE CIZÍHO JAZYKA

„Hry při využití cizího jazyka můžeme mezi efektivní činností považovat komunikativního charakteru. Posilují zájem o jazyk, zvyšují motivaci, která ve spojení se zdravou soutěživostí vede k větší aktivitě a tím ke zvýšení jejich samostatnosti. Hry napomáhají navodit cizojazyčnou atmosféru a mají pozitivní vliv na utváření přátelského vztahu mezi učiteli a žáky.“³²

Osvojování cizího jazyka by mělo probíhat hravou, zábavnou formou a prostřednictvím jednání (akce), díky kterému si nové informace lépe zapamatujeme. Tato hravá forma učení se cizímu jazyku je vhodná nejen ve výuce dětí, ale i dospělých. Děti mají sice přirozenou schopnost hrát si, ale pokud zvolíme správný postup, i dospělí jedinci v sobě přitvrdlosti probudí své šedé mozkové buňky a odhodí ostych. A právě ostych je častým problémem ve výuce cizích jazyků. S využitím dramaticko-výchovných prvků se tomuto problému můžeme vyhnout. Děti (ale i dospělí) se při tomto způsobu nestydí nebo bojí mluvit, udělat chybu. Dokonce mluví rádi!

Při výuce cizích jazyků by učitel měl být dobře vybavena vhodným materiálem a uspořádána tak, aby se studenti cítili dobře. Vhodné je uspořádání do kruhu nebo do tvaru písmene šUő, stejně tak mohou děti sedět na zemi, libovolně rozmístěny po třídě (pokud je k tomu učitel uzpůsobena). Nevýhodou ve výuce cizího jazyka s využitím dramatické výchovy je to, flujeme se ve velké většině případů musí přesně dodržet časová dotace k danému předmětu. Bohužel se můžeme stát, flujeme musíme žáky přerušit v jejich tvořivých činnostech. Proto je třeba, aby učitel dobře promyslel, kolik času na kterou aktivitu potřebuje. Ovšem ani s důkladnou přípravou takových situací nelze vždy předejít. Ani

³² HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyků*. Praha: SPN, 1988, s. 356.

ly p esn p edvídat, kolik asu pot ebují r zní fláci na
ch innostech studenti pot ebují dostatek prostoru pro
sebevyjád ení a kreativitu.

P i výuce jazyka je také vhodné mít dob e vybavenou t ídu, kde máme k dispozici dostatek výukových pom cek. Díky vyufflívání r zných materiál a médií jako jsou například písni , d tské knihy, pohádky, filmy atd. dochází nejen k jazykovému vzd lávání, ale také kulturnímu rozvoji. Pokud jsou d ti nesmlé, je-t se navzájem neznají nebo se stydí, je vhodné vyufflít r zné ma ásky, ka-párky nebo loutky, za které se dít m fle šschovat, tím odhodí sv j studia m fle lépe komunikovat.

To, fle spolu dramatická výchova a výuka cizích jazyk mohou mít mnoho společného pí-e například Janíková:

šSou asná koncepce cizojazy né výuky se vyzna uje adou princip , které v mnoha aspektech rezonují s principy, metodami a technikami dramatické výchovy.õ³³

Dle Machkové mají dramatické metody ve vyu ování jazyk (v etn mate ského) specifické místo, a to zejména proto, fle nabízejí prostor pro p irozenou komunikaci.³⁴

Koval íková pí-e, kterými prost edky dramatizace p íspívá k u ení se jazyku:

- a) Vytvo ení p íleflitostí pro u ení se v reálném, imitujícím i fiktivním kontextu
- b) Poufflítím metod analýzy a hodnocení vytvá íme vhodné podmínky pro chápání literatury a produkt masmédií
- c) Nabádání flák k poufflívání jazyka spojeného s formováním dramatické hry (výb r vhodného zp sobu vyjad ování, intonace, neverbálních symbol ...) a také s reflektováním na dramatizaci (analyzování, interpretování, transformování vlastní dramatizace i dramatizace jiných lidí).³⁵

³³ JANÍKOVÁ, V. *Dramatická výchova a cizojazy ná výuka. Dramatická výchova pro d ti se speciálními*

pot ebami v kontextu RVP ZV. Brno: MU, 2009, s. 213.

³⁴ MACHKOVÁ, E. *Jak se u í dramatická výchova: Didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Praha: Akademie muzických um ní, 2007, s. 201.

³⁵ KOVAL ÍKOVÁ, I. a kol. *Variácie podob výchovném dramatiky*. Pre-ov: LANA, 2003, s. 20.

DM T VE VZD LÁVÁNÍ

Pojem integrace je nejastji vysv tlován jako sjednocení, propojování, spojování, za len ní, za azení, ucelení, splynutí, proces spojování ve vy—í celek. S integrovanou výukou se v t—ina z nás mohla setkat na 1. stupni základního vzd lání a to t eba v prvouce, vlastiv d a dal—ích p edm tech.

Prvním krokem k integraci p edm t bývá hledání mezip edm toových souvislostí, poté zám rn propojujeme vzd lácí obsah n kolika obor na základ tématické blízkosti. Musíme zjistit, které p edm ty je vhodné kombinovat. Spole ným prvkem není jen téma výuky, ale také její cíl. Integrovaný p edm t spojuje n kolik samostatných p edm t nebo témat obsahu vzd lávání. Integrovaná výuka klade d raz na propojení teorie s praktickým flivotem, p ekonává izolovanost p edm t . Integrace p edstavuje téma v souvislostech a pro fláky je tudífl mnohem srozumiteln j—í a p irozen j—í obsah výuky správn pochopit. A práv komplexnost je nesporným kladem integrované výuky. Bohuffel, pro integrovanou výuku bylo zatím zpracováno minimum u ebnic a u ebních pom cek. Integrovaná výuka klade vy—í nároky na p ípravu vyu ujícího, také je vhodná u ítelova aprobace na konkrétní kombinované p edm ty.³⁶

U nás se setkáváme s integrovanou výukou výjime n , pokud tedy nejde o první stupe Z^{TM}a nebo n jaké alternativní —koly (Waldorfská, Marie Montessori, Daltonský plán...). Za to v zahrani í se zp sob integrované výuky vyufflívá mnohem ast ji. V zahrani í bývá obvykle mén povinných p edm t nefl u nás, protofle se spojují r zné oblasti u iva. Dle J. Pr chy se souhrnn dá íci, fle v—echny vysp lé zem mají ve svých kurikulech ur íté integrované p edm ty. Obsahy —kolní edukace nemohou setrvávat na principu monodisciplinárnosti vyu ovacích p edm t . Po et vyu ovacích p edm t nelze stále zvy—ovat, proto vznikají integrované p edm ty (v d sledku toho také integrované poznání).³⁷

Integrovat a kombinovat se dají r zné p edm ty. P i výuce cizího jazyka s vyu flitím dramatické výchovy se v podstat také m fle mluvit v jistém smyslu o integraci p edm t .

³⁶ *Integrace p edm t* [online], [cit. 2012-3-16]. Dostupné na WWW: <<http://www.zkola.cz/zkedu/pedagogictipracovnici/>>.

³⁷ PR CHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha : Portál, 1997, s. 266 ó 267.

it jeden semestr na studijním pobytu Erasmus a to e které flíjí moc milí, laskaví a vzd laní lidé. Myslím, fle norský vzd lávací systém by leckterá zem mohla závid t. Hodn p edm t mají propojených, kombinují i p edm ty, které spolu zdánliv , na první pohled v bec nesouvisí. T flko to lze v bec nazvat p edm ty, jsou to jakési bloky, kterým se podle d leffitosti v nují ur itou dobu. Jelikofl jsem v Norsku studovala edukaci, m la jsem p íleffitost nahlédnout do mnoha -kol, mate ských -kolek nebo -kolních klub . Jedna z prvních v cí, kterou m Norsko p ekvapilo, bylo zji-t ní, fle tém kafdý Nor ovládá perfektn anglický jazyk. írádné stydlivé šuh áníõ tam nesly-íte ani od d tí na prvním stupni základního vzd lání. Ur it je to také jejich mentalitou, výchovou, ale beze sporu na tom má obrovský podíl norský vzd lávací systém. I zdánliv zbyte né aktivity mají sv j význam a smysl, po ur ité dob lov k zjistí, jak se získané informace propojí a zkomplex ují. Norská -kola je velmi hravá, mnoho asu se také tráví venku a ne ve -kolní budov .

V eské republice ufl se také hodn u itel snaflí výuku cizího jazyka i jiných p edm t pojmout modern ji, jinak, nefl jsme byli doposud zvyklí. Do hodin zahrnují alespo r zné hry, v t-inou na za átku hodiny k aktivizaci nebo naopak zklidn ní flák . Dramatické prvky by se dali ov-em vyuffít v mnohem -i -í podobn . A proto se v následující kapitole seznámíme se specifickou metodou, která se snaflí p í výuce cizího jazyka vyuffít v-echny klady, které nám dramatická výchova nabízí. Jelikofl se tato metoda v mnohém podobá mým zku-enostem s výukou v Norsku, na konci text doplním o mé poznatky a zku-enosti ze zahrani ního studia. Tím chci tená e blífle seznámit s výukou s vyuffitím dramatické výchovy a ukázat její moflnosti a klady.

3.2 METODA ACT AND SPEAK

Jakmile jsem se vrátila z Norska, za ala jsem hledat r zné informace o výukových metodách. Zaujala m metoda šAct and speakõ. D íve jsem se s tímto zp sobem výuky nesetkala, jako asi mnoho lidí a jsem p esv d ena o tom, fle je to velká -koda.

Zakladatelkou metody Act and Speak (=hraj a mluv) je vystudovaná u itelka angli niny Barbora Do kalová. P í této metod se jazyk u í v akci, hraním konkrétních

... formou scéná , tak formou improvizace. Je to výuka
... touto sou ástí je zásada, že každý musí dostat stejný
prostor. Proto si Barbora Do kalová pí-e hry sama, vymý-lí k nim texty, písn
i dopl ující cvi ení. Základní rysy metody **Act and Speak**:

- metoda výuky cizích jazyk , na prvním míst jsou tedy vždy cíle jazykové a až
poté cíle osobnostní, sociální a um lecké
- využívá postupy z dramatické výchovy a divadla jako hlavní prostředek
k dosažení jazykových cíl , tyto postupy umožní student m u it se zku-eností
- využívá originální zp sob práce se scéná em, který zapojuje rovnom rn
v-echny studenty ve skupin a umožní uje jim dosahovat maximálního
jazykového pokroku
- dodrfluje specifickou strukturu jednotlivých hodin, která umožní uje zam stávat
v-echny studenty stejnou m rou, každý z nich se v rámci hodiny rozvíjí ve v-ech
jazykových dovednostech s hlavním (ale ne výhradním) zam ením na mluvený
projev
- aktivní užíávání cizího jazyka v nep ípravených situacích je zlep-ováno ínnostmi
p evzatými z dramatické improvizace ó ty jsou adaptovány nebo vytvo eny pro
ú ely jazykového u ení
- sm uje k záv re nému p edstavení, jehož význam spo ívá ve vyty ení jasného,
konkrétního cíle a tím dochází k zna nému posílení motivace k u ení

Hlavní výhodou dramatické výchovy a divadla ve výuce cizích jazyk je, že u ení
probíhá v aktivní ínnosti, probíhá ve smysluplném kontextu (jazyk je procvi ován
v konkrétních situacích, do kterých fláci vstupují s osobním zaujetím) a je zapojena celá
osobnost (studenti se u í s aktivní ú astí celého t la, mimiky, gest, pohybu, emocí...).³⁸

Metodu Act and Speak, uplat uje Barbora Do kalová na své Jazykové škole
Jeví-t , kde pořádá kurzy jak pro d ti, tak dospělé. Také touto metodou vyu uje
anglický jazyk na Základní škole Marjánka.

---

³⁸ *Jazyková škola Jeví-t* [online], [cit. 2012-3-18]. Dostupné na WWW:
<<http://www.jeviste.cz/index/display/id/3>>.

A MARJÁNKA

Základní škola Marjánka se nachází v Praze 6, na Břehovské ulici. Tato škola se profiluje jako základní škola s rozšířenou výukou jazyků. Se svolením učitelky Barbory Do Kalové jsem navštívila dvě výukové hodiny anglického jazyka. A to hodiny fláka páté a druhé třídy. Musím říci, že vidím jak probíhá výuka cizího jazyka na této škole, opravdu stojí za to. Byla jsem velmi překvapena a po této návštěvě mi nemůžu pochybovat o efektivnosti této metody. Fláci 5. třídy mají výuku 2 hodiny týdně klasickým způsobem a 1 hodinu s využitím dramatické výchovy a divadla. Fláci 2. třídy na této škole mají 1 hodinu týdně klasickým způsobem výuky a 2 hodiny dramatickým. Od září roku 2012 paní učitelka Do Kalová začala nově využívat pouze metodu Act and Speak. Samozřejmě přizpůsobí výuku tak, aby se fláci rozvíjeli ve všech jazykových dovednostech. Jistě by bylo velmi zajímavé sledovat několik let cizojazyčný vývoj těchto fláků.

3.3.1 Hodina fláka 5. třídy

Došlo se na hodiny cizího jazyka rozdělují, takže je ve třídě pouze kolem deseti dětí. Někteří jsou dnes nemocní, ale i tak jich jindy bývá maximálně kolem 15. To je počet, který by neměl být přesáhnout. Ve velkém počtu fláků se velice komplikuje výuka a snižuje efektivnost.

Tato hodina začala pohybovou hrou, při které se děti začaly soustředit. Poté se vnují divadelnímu představení, které budou předvádět na konci školního roku. Jeden z fláků si sedne doprostřed kruhu a ostatní říkají informace o postavě, kterou daný flák hraje v divadelní hře. Například: Štít is Norman. He is homeless. His wife is dead = š. To je Norman. On je bezdomovec. Jeho žena je mrtvá. Následně si poví informace o Normanovi a doprostřed kruhu si sedne jiný flák a představuje se další postavou. Při další činnosti se děti rozdělí do skupinek po 3 až 4. Vylosují si lístečky, na kterých je krátký text a podle něj si mají vymyslet scénku. První skupina předvedla velice plynou, nápaditou scénku. Bohužel hned poté zvoní a končí hodina, zbytek skupin předvede své scénky následující hodinu anglického jazyka.

in byli v-ichni fláci aktivní, s radostí a zapálením se
jvíce m zaujala hra s textem na líste kách, podle
kterých si d ti vymý-ly scénky. Tím si procvi ují v ty a fráze, se kterými se p i b flné
mluv cizím jazykem mohou setkat. Nevýhodou samoz ejm je to, fle se musí p esn
dodržovat délka hodiny a proto museli být d ti p eru-eny ve hraní scének.

3.3.2 Hodina flák 2. t ídy

Stejn jako u p ede-lé skupiny, i p i této hodin je ve t íd asi 10 d tí. Na první pohled
je vid t, fle se d ti na hodinu t -í a vyk ikují: šPaní u itelko, my chceme jít do hry,
p jdeme dneska do hry?õ Hned na za átku hodiny tedy za ínají hrát. Jde
o imaginární cirkusovou -kolu, která cestuje po sv t . Každý má svoji cirkusovou roli
(tane nice, polyka oh a dal-í). B hem cesty z eské republiky cirkusoví akté i
potkali ma áska jménem Kyle, který se k nim p idal. Momentáln se cirkus nachází
v Anglii a chystají se na cestu do Irska. D ti si s paní u itelkou povídají o nové zemi ó
Irsku a zpívají tématickou píse . Poté zkou-ejí cirkusové p edstavení, které musí
p edvést jisté paní White. Paní White je na kontrole cirkusu, a pokud se jí p edstavení
nebude líbit, cirkus nem fle odjet do Irska. Ze t ídy odchází paní u itelka s tím, fle jde
najít paní White. Jakmile vejde paní White (samoz ejm u itelka, pouze s kloboukem a
plá-t m), d ti p edvedou své p edstavení. Paní White odchází s tím, fle druhý den
mohou odjet do Irska. Vrací se paní u itelka a íká, fle paní White nena-la. D ti
absolutn p irozen vyk ikují, fle ufl tam paní White byla, fle v-echo ukázaly a zvládly.
D ti si je-t musí za ídit nocleh a jídlo v Londýn a tím hodina kon í.

Má reflexe hodiny: Touto hodinou jsem byla opravdu nad-ená. D ti aktivn a s radostí
mluvili v anglickém jazyce. U itelka Barbora Do kalová do cirkusové hry p ipravila
i situace, kdy d ti pí-í nap íklad dopisy paní White, tím rozvíjí také psaní a tení
v cizím jazyce. Nadchlo m jak spontán d ti hrály, fle jsou opravdový cirkus, který
jezdí po sv t . Tato hra má také spoustu velice zajímavých detail . To co jsem tuto
hodinu na vlastní o i vid la, pro m bylo velkým zážitkem a motivací.

Podle mého názoru je zp sob výuky cizího jazyka na Z^{TM}Marjánka opravdu velice
inspirující. D ti byly do výuky zapáleny a pracovaly s radostí. Zárove byl ve t ídách

zájem i u itelem, což je pravd podobn zap í en no
této doby se výuka Barbory Do kalové metodou Act

and Speak kombinovala s klasickým zp sobem výuky, kterou vždy u il jiný pedagog. Jsem p esv d ena, že by bylo velice zajímavé sledovat budoucí prv á ky, které eká u ení se angli tiny pouze pod vedením Barbory Do kalové. Podle slov paní Do kalové se díky této metod také zlep-ily vztahy ve t íd , která byla d íve velmi konfliktní a problematická. A to je rozhodn dal-ím plusem.

3.4 INSPIRACE Z NORSKÝCH TÝKOL

Tato práce není zásobníkem dramatických her, má jen poukázat na kreativní možnosti ve výuce cizích jazyk , zejména na prvky dramatické výchovy. Vypí-í zde tedy jen pro p edstavu p íklady her, které m v norské výuce nejvíce zaujaly. TÝK o výuku na druhém stupni základní -koly. Výuka je rozd lena na tématické okruhy, kterým se podle pot eby fláci v nují jeden, dva nebo t i týdny.

3.4.1 Cirkus

Mé studium v zahrani í za alo cirkusovým týdnem. Jde o projekt, kdy t ída nacvi uje cirkusové p edstavení, které na konci týdne prezentují d tem z mate ské -kolky, flák m prvního stupn nebo jiným divák m. P edstavení probíhá v cizím jazyce, v t-inou to je anglický jazyk. Sami fláci si p ípravují text nebo i písn . Celý týden mají fláci k dispozici t locvi nu, kde také prob hne p edstavení, -atnu, skv le vybavenou kostýmy a r znými dopl ky a také mohou vyuffít velké množství hudebních nástroj . U itel pouze dbá o bezpe nost d tí, fláci také nap íklad sami rozhodují o tom, kolik asu p íprav v nují, jestli budou nacvi ovat celý den nebo t eba jen dopoledne. fláci si sami rozd lí role, kdo bude klaun, kdo uvad atd. U í se flonglovat, chodit po kladin , d lat skupinové šflivé sochy, tan it a podobn . V pr b hu p íprav si asto také role m ní. Zji- ují, že n komu jde nap íklad lépe flonglovat, n komu p edvád t klauna a n komu tan it s obru í. Pr b h celého p edstavení mají v rukách pouze akté i. Týden kon í vystoupením, p i kterém kaflký aktér p edstaví následující íslo divák m.

bylo jedním z nejzajímavějších. Je to u něj se skrze
mají obrovský prostor pro fantazii, kreativitu, rozvoj

myšlení. Dítě se pirozným způsobem učí novým věcem. Nejen, že se učí cizí jazyk při
vymýšlení textu, ale také rozvíjí své fyzické schopnosti (rovnováha na kladině,
posilování těla při šplavých sochách...), dramatické (klaunova mimika a gesta...),
hudební (hraní na hudební nástroje, vymýšlení písní...) a další schopnosti. Velice
důležitá je v cirkusovém týdně komunikace a spolupráce dětí. To se také odrazí na
závěrečném představení.

Například Red Bolton se zabývá tématem cirkus ve školách již řadu let. Poprvé se
s ním setkal v roce 1976 v Edinburgu ve Skotsku, kde ho toto téma nadchlo. Bolton
píše, že přípravou cirkusového představení se fláci obohatí o mnoho zkušeností. Jak
fyzických, tak intelektuálních, sociálních a emočních. A když téma cirkusu vhodně
upravíme a přizpůsobíme výukovým potřebám, můžeme rozšířit znalosti i v dalších
předmětech, jako třeba v zeměpisu nebo cizím jazyce.³⁹

3.4.2 Rádio drama

Při týdnu s tématem rádio drama, se studenti nejdříve musí naučit s nahrávacími
programy na počítači. Poté se rozdělí do skupin po 3 až 5 flácích. Cílem tohoto týdne je
nahrát nějaký příběh i se zvuky, emocemi a v cizím jazyce. Často se nahrávají příběhy
z pohádek, ovšem fláci mají prostor pro fantazii a kreativitu a mohou si příběhy
vymyslet nebo předat známé příběhy. Fláci mají poté několik dní k dispozici počítač
a nahrávají příběhy. Poté, co si vymyslí příběhy, si rozdělí role a pracují na cizojazyčném
textu. Rádio drama ale není pouze o namluvení nějakého příběhu. Mluvené slovo se
podkládá různými zvuky (které si také sami fláci nahrávají), postavy mluví a zabarvují
hlasy podle situací a emocí. Týden koní tím, že si fláci pustí své nahrávky
a rekapitulují, o co v příběhu šlo a jestli cizímu jazyku dobře rozuměli.

Má reflexe: Podle mého názoru je toto téma velice zajímavé a do výuky cizího jazyka
se dá vhodně zařadit. Fláci si vymýšlí texty, které překládají do cizího jazyka a následně
se nahrávají. Tudiž trénují jak psaní a čtení, tak mluvení a poslech. Učitel se pracovat

³⁹ BOLTON, R. *Oslo and Akershus University College of applied Sciences, Faculty of Education. The Aesthetics of Daily life, KOMPENDIUM*. Oslo, 2011. s. 171 - 191

ou. Samozřejmě se fláci u í spolupracovat, stejn tak
orsku jsou také rádiové stanice, na kterých mají d ti
mofnost rádio drama poslouchat, a to jak v mate ském tak cizím jazyce. O rádio drama
se m fíme mnohé dozv d t nap íklad v lánkách od autora Tima Crooka.

3.4.3 Estetika m sta

Dal-ím, pro m zajímavým projektem, byla estetika m sta. Tématu je op t v nován
jeden týden. fláci se rozd lí do skupin a sami si vyberou nám t, na kterém cht jí
pracovat. Ten se ov-ém musí týkat m sta, ve kterém flíjí a toho, co se jim na n m líbí,
pop ípad nelíbí. fláci si vybrali nap íklad téma p ístav, n které významné památky,
historicky významnou ást m sta, muzea nebo grafiti. Následn se snaží za pomoci
u itele získat co nejv t-í množství informací o daném tématu a u í se o n m hovo it
v cizím jazyce. Vrcholem týdne je procházka po m st , kdy se studenti vflíjí do rolí
pr vodc a turist . Skupina, která si tedy vybrala nap íklad p ístav, provádí své
spolufláky šcizinceo po m st a seznamuje je se v-ím, co se p ístavu týká. šCizincio
mohou pokládat r zné otázky, celý výlet probíhá v cizím jazyce.

Má reflexe: Stejn jako v p ede-ím projektech, i zde se studenti u í spolupracovat
a komunikovat, a to jak v jazyce mate ském, tak v jazyce eském. Navíc se d ti
dozvídají spoustu informací o historii m sta, o um ní, kultu e nebo t eba i o r zných
sociálních skupinách nap íklad kdyfl se zabývají grafiti. N kdy také u itelé pozvou na
prohlídku m sta zahrani ní studenty. fláci mají v takové situaci v t-í motivaci mluvit
pouze cizím jazykem, a kdyfl nap íklad neznají slova, která k vyjád ení pot ebují,
pomohou si gestikulací a e í t la. Tím op t podporují rozvoj svých komunika ních
dovedností.

Norská výuka je velice pestrá, zajímavá a hravá. Kombinují r zné vzd lávací
oblasti a u í se p eváfln žku-eností. Mohla bych vypsát mnoho dal-ích p íklad , jak se
Norové u í, ale to není zám rem mé práce. V eské republice jsme zvyklí na úpln
odli-ný zp sob vzd lávání a t flko m fíme p ed lat celý -kolský systém. Ale v rukou
každého u itele je (a ufl ve -kolách nebo v zájmovém vzd lávání), jak svoji výuku
flák m podá. A proto chci poukázat na to, jak m fle výuka cizího jazyka také probíhat.

uje, dokazují sami Norové, kteří mají vysokou úroveň
cizí jazykem ovládá téměř každý. Jazyk se nebojí
používat, mluví se v domovské zemi a bez zaváhání, a to již od
základních škol. Myslím, že
není třeba objevovat již objevené. Stačí se podívat, jak to chodí a funguje jinde
(a nemusíme ani za hranice) a nechat se inspirovat. Ano, pro učitele je to práce navíc,
než se držet zasetých osnov, ale tato práce se často vyplácí.

V bakalářské práci jsem se vnovala využití prvků dramatické výchovy ve výuce cizích jazyků. Využité metody jsou jedním z hlavních determinantů, které výrazně ovlivňují průběh a obsah výukových hodin. Metod existuje celá řada, avšak vybrat jednu univerzální, která by se mohla uplatnit na všechny typy studentů, je úkol nemožný. Některé metody využití cizích jazyků je popsáno v první kapitole.

Osobně se přikláním k alternativnímu způsobu výuky, jsem také zastáncem mezioborové integrace. Příprava takových hodin zabere učitelům mnohem více práce, než se pouze držet zapečetěných osnov, ale komplexnost informací a mezioborové souvislosti pomáhají žákům lépe učit a pochopit a informace jsou pro ně smysluplnější. Také Rámcový vzdělávací program aktivizuje k propojování vzdělávacích oborů i vzdělávacích oblastí. A právě využití metod dramatické výchovy může napomoci k propojování jednotlivých oblastí a předmětů. K hlubšímu uchování získaných znalostí a poznatků vede osobní prožitky a zkušenosti. A to nám dramatická výchova nabízí, stejně jako v této aktivitě a tvořivosti žáků.

Hlavním cílem práce je popsat možnosti využití dramatické výchovy ve výuce cizích jazyků. Využití dramatických prvků ve výuce se mi jeví jako velmi přínosné. Mým cílem bylo názornými příklady potvrdit, že pomocí těchto metod lze studentům výuku usnadnit, zpříjemnit a také naplnit nejen výukové cíle jazykové, ale také vzdělávací a výchovné. Navíc je to metoda pro žáky příjemná, rozvíjí jejich empatii, kooperativní a komunikační schopnosti. Učí se také používat mimiku a řeč těla, což také patří ke schopnostem komunikace. Dramatická hra může být mimo jiné vhodným stimulem k osvojení si všeobecných znalostí o daném národu.

V dramatické výchově nemusí jít vždy o své vlastní představení. Prostednictvím různých metod dramatické výchovy, například hrou v roli, pantomimou, hrou v situaci lze u žáků dosáhnout dlouhodobého osvojení si slovní zásoby, správné intonace a výslovnosti i gramatických jevů.

Tato bakalářská práce nemá být a není zásobníkem dramatických her a aktivit. Příklady hodin na Základní škole Marjánka a způsob výuky na norských školách

raci. Mají být ukázkou toho, že výuka cizích jazyk
pravdu funguje.

Za minus mžeme pokládat, že časová dotace není příliš dramatickým prvkem ve výuce nakloněná, a proto se i možná ztáčí od tradiční užití standardních postupů. Také výuka budoucích užití by se měla více otevřít alternativním stylům. Důraz je stále kladen převážně na výuku gramatiky, na frontální vyučování a drill. Je třeba se orientovat na pirozenou komunikaci a k tomu je třeba vést budoucí užití cizích jazyků. Každý užití by se měl zamyslet, jestli jím zvolená vyučovací metoda je vhodná, fláky vítaná a jestli naplňuje cíle a přináší očekávané výsledky. Samozřejmě bychom neměli zapomínat na individualitu a osobnost jednotlivých fláků. Klasické frontální vyučování nenabízí pro individualitu mnoho prostoru, za to hravost výuky a prvky dramatické výchovy jsou vhodné i pro různé individuální zvláštnosti.

Mnoho zkušeností s touto metodou jsem si odvezla z mého studijního pobytu v Norsku. Ten mě také inspiroval k tématu této práce. Dalším velmi pozitivním překvapením pro mě byla návštěva Základní školy Marjánka a seznámení se s metodou Act and Speak a její zakladatelkou Barborou Do kalovou.

Touto metodou lze pracovat jak s dětmi, tak s dospělými (s výukou dospělých má v tomto směru také zkušenosti Barbora Do kalová) a stejně tak se dá použít ve školách i v mém oboru – v pedagogice volného času a zájmových činnostech.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURA

1. BLÁHOVÁ, K. *Uvedení do systému školní dramatiky*. 1.vyd. Praha: IPOS, 1996. ISBN 80-7068-070-9
2. HENDRICH, J. a kol. *Didaktika cizích jazyk* . 1. vyd. Praha: SPN, 1988. ISBN 14-279-88
3. CHOD RA R. *Didaktika cizích jazyk : Úvod do v dního oboru*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Academia, 2006. ISBN 80-200-1213-3
4. JANÍKOVÁ, V. *Dramatická výchova a cizojazy ná výuka. Dramatická výchova pro d ti se speciálními pot ebami v kontextu RVP ZV*. Brno: MU, 2009, ISBN 978-80-210-4849-2
5. KO ÁTKOVÁ S. a kol. *Vybrané kapitoly z dramatické výchovy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-756-9
6. KOVAL ÍKOVÁ, I. a kol. *Variácie podob výchovném dramatiky*. 1. vyd. Pre-ov: LANA, 2003. ISBN 80-968312-8-3
7. LIGHT, A., SMITH, M. J. *The Aesthetics of Everyday Life*. New York: Columbia University Press, 2005. ISBN 0-231-13503-3
8. MALEY, A., DUFF, A. *Drama Techniques in Language Learning*. Cambridge University Press 1992. ISBN 0-521-28868-1
9. MACHKOVÁ, E. *Jak se u í dramatická výchova: Didaktika dramatické výchovy*. 2. vyd. Praha: Akademie muzických um ní, 2007. ISBN 978-80-7331-089-9
10. MACHKOVÁ, E. *Metodika dramatické výchovy: Zásobník dramatických her a improvizací*. 10. vyd. Praha: Sdružení pro tvo ivou dramatiku, 1999. ISBN 80-9016-606-7
11. MACHKOVÁ, E. *Úvod do studia dramatické výchovy*. 1. vyd. Praha: IPOS, 1998. ISBN 80-7068-103-9
12. MARUTMÁK, R.; KRÁLOVÁ, O.; RODRIGUEZOVÁ, V. *Dramatická výchova v kurikulu sou asné školy: využití metod a technik*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674724

ivá hra. 1. vyd. Praha: IKARUS, 1997. ISBN 80-

14. MORGANOVÁ, N a SAXTONOVÁ, J. *Využívání dramatu: Hlava plná nápadů*, 1. vyd. Praha. 2001. ISBN 80-901660-2-4
15. Oslo and Akershus University College of applied Sciences, Faculty of Education. *The Aesthetics of Daily life*, KOMPENDIUM. Oslo, 2011
16. PAVLOVSKÁ, M. *Dramatická výchova*. 1. vyd. Brno: CERM akademické nakladatelství, 1998. ISBN 80-7204-071-5
17. PHILIPS, S. *Children with drama*. Oxford: Oxford university press, 1999. ISBN 0194372200
18. PROVAZNÍK, J. *Dramatická výchova a klíčové kompetence : Některé poznámky o dramatické výchově a jejím místě v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání*. *Tvořivá dramatika*, 2006, ročník XVII, číslo 3. ISSN 1211-8001
19. PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 1. vyd. Praha : Portál, 1997. ISBN 80-7178-170-3
20. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 4. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8
21. SCOTT, W. a YTTREBERG, L. *Teaching English to Children*. 1. vyd. New York: Longman Group UK Limited, ISBN 0582 74606 X
22. VALENTA, J. *Metody a techniky dramatické výchovy*. 1. vyd. Praha: STROM, 1997. ISBN 80-901954-1-5
23. VALENTA, J. *Kapitoly z teorie výchovné dramatiky*. 1. vyd. Praha: ISV nakladatelství, 1995. ISBN 80-85 866-06-4
24. WARD, W. *Playmaking with children*. New York: Appleton-Century-Crofts, 1947. ISBN nevedeno
25. WAY, B. *Rozvoj osobnosti dramatickou improvizací*. 1. vyd. Praha: ISV, 1996. ISBN 80-85866-16-1

Internetové zdroje

Výzkumný ústav pedagogický [online]. Dostupné na WWW:
<<http://www.vuppraha.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>>

Informační systém Masarykovy univerzity [online]. Dostupné na WWW:
<<https://is.muni.cz/>>

 PDF Complete
Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

tina cílen [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.spisovatele.cz/jan-amos-komensky>

fiivotopis Jana Amose Komenského [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.spisovatele.cz/jan-amos-komensky>

Rámcové vzdávací programy [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy?highlightWords=RVP+z%C3%A1kladn%C3%AD+vzd%C4%9B%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD>

Pojetí cíle ve vyuování [online]. Dostupné na WWW:
<http://cdmvt.zcu.cz/storage/navody/Simbartl_Stich>

Integrace p ední [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.zkola.cz/zkedu/pedagogictipracovnici/>

Jazyková kola Jevit [online]. Dostupné na WWW:
<http://www.jeviste.cz/index/display/id/3>

ABSTRAKT

NOVOTNÁ, R. *Výuka cizích jazyk s využitím dramatické výchovy.* eské Bud jovice 2011. Bakalá ská práce. Jiho eská univerzita v eských Bud jovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce Mgr. Ji í Pokorný.

Klí ová slova: dramatická výchova, dramatické innosti, výuka, cizí jazyk, výukové metody, hra, integrace p edm t

Hlavním tématem této bakalá ské práce je výuka cizích jazyk s využitím dramatické výchovy a jejích prvk . První dv kapitoly charakterizují cizí jazyk a dramatickou výchovu. D lefitou sou ástí je p ehled metod a cíl cizojazy ného vyu ování.

V t etí ásti práce této bakalá ské práce je popsána integrace p edm t a jsou zde uvedeny konkrétní p íklady, jak lze dramatickou výchovu využít ve výuce cizích jazyk . Konkrétní hodiny, ve kterých se využívá dramatických prvk jsem m la mofnost vid t na Základní -kole Marjánka a v r zných -kolách v Norsku.

ABSTRACT

Teaching Foreign Languages with using of Drama.

Key words: drama education, drama activities, teaching, foreign language, teaching methods, game, integration of subject

The main topic of this bachelor thesis is teaching foreign languages with the using of drama education and its elements. The first two chapters characterize foreign languages and drama education. Important part is a summary of methods and objectives of foreign languages teaching.

In the third part of this bachelor thesis there is described the integration of subjects and there are specific examples of how to use drama in foreign language teaching. I had the opportunity to see concrete lessons at primary school Marjánka and at various schools in Norway where the dramatic elements were used.